

[Skytte.]

grund til at beskæftige sig nærmere med det. Jeg kan ikke se, at det i det hele taget vil kunne føres ud i praksis, og jeg vil heller ikke finde det rimeligt, selvom det kunne lade sig gøre. Når spørgsmålet rejses nu, er det, fordi der netop nu foregår en vis erhvervelse af arealer til militære formål, og jeg vil gerne benytte lejligheden til at understrege, at mit parti intet ansvar har for de love, der bevirker, at der nu må erhverves store arealer til militære anlæg. Vi så gerne, at erhvervelse af jord og ejendom til militære anlæg ikke behøvede at foretages, enten den så sker ved ekspropriation eller på anden måde, men når ekspropriation skal finde sted, synes jeg, at de regler, vi har i dag, er rimelige. Erstatningen skal jo fastsættes efter den retningslinie, at de, hvis ejendomme eksproprieres, sættes i stand til at købe tilsvarende ejendomme uden tab. Sådan er det, og sådan mener jeg også det bør være, og jeg mener ganske afgjort, at det er ud fra disse retningslinier, vurderingen er foretaget i Borris, selvom der her ikke er tale om ekspropriation. Det er også det, der har bevirket, at mit parti har givet tilslutning til de erstatninger, der foreslås udbetalt i Borris. Jeg går ud fra, at de to sagkyndige, som har foretaget vurderingen i Borris, netop har handlet ud fra den anskuelse, at de, som det gik ud over, ikke skulle lide noget tab. Det er hårdt nok, at de pågældende skal tvinges bort fra deres ejendom, hvad de ikke har bedt om og helst ville være fri for, og derfor er det ganske rimeligt efter min mening, at de har fået den erstatning, der er tale om.

Jeg er på et enkelt punkt enig med det ærede medlem hr. Smørum, og det er i udtalelsen om, at det snart er store summer, der ofres på militæret. Efter min mening er de for store, men jeg kunne ønske, at det ærede medlems parti ville praktisere sin sparsommelighed overfor militæret på andre områder end, hvor det drejer sig om at give en rimelig erstatning til dem, der drives fra hus og hjem. Hvis det bliver tilfældet, vil jeg hilse det med glæde og byde det ærede medlem og hans parti velkommen til støtte for det radikale venstre i så henseende.

Hans Hansen (Rørby): Det foreliggende forslag til beslutning og den motivering, der blev givet for det, står ikke så forfærdelig godt til hinanden, synes jeg. Det, der foreligger, er spørgsmålet, om der bliver givet tilstrækkelig erstatning ved ekspropriation til militære anlæg; sådan forstår jeg forslaget, men ordføreren talte om noget helt andet.

Han gav i al almindelighed udtryk for sin modstand mod militæret, og det har ikke noget med dette forslag at gøre.

Hvad angår selve spørgsmålet om erstatning ved erhvervelse af jord, hvadenten den sker ved ekspropriation eller på anden måde, er det virkelig ikke mit indtryk fra de mangfoldige tilfælde, jeg har haft lejlighed til at kontrollere, at der bliver ydet for lidt. Der bliver altid fra alle sider, tør jeg sige, taget et vist menneskeligt hensyn, hvorved alt bliver taget i betragtning. Det er rigtigt, som det ærede medlem hr. Smørum sagde, at den ret er sikret, og det behøver ikke at vedtages en gang til.

Det ærede medlem hr. Smørum udtalte, at man har fraveget de gamle regler for erhvervelse af jord til militære anlæg i Borris, og det er rigtigt. Man fandt, det var mere menneskeligt, om man ikke gjorde det så autoritært, men forhandlede og prøvede på at opnå en frivillig overenskomst, og de to mænd, som jordlovsudvalget stillede til rådighed, og hvis navne også er nævnt her, har efter deres bedste overbevisning foretaget en vurdering og gjort rede for den i det udvalg, som er nedsat til at kontrollere de militære økonomiske dispositioner. Jeg skulle ikke have haft noget imod at følge det ærede medlem hr. Smørum, hvis det ikke havde været sådan, at hele sagen var blevet forkudret fra første færd. Iøvrigt er der jo ikke sket noget, for der er omtrent en snes ejendomme, der ikke vil gå med til den frivillige overdragelse, og der bliver altså rig lejlighed for den offentlige ekspropriationskommission til at tage affære. Jeg har dog aldrig nogensinde oplevet, at det er blevet billigere ved den fremgangsmåde. Der var for ca. 1½ år siden truffet en aftale, og de mennesker, som skulle afstå deres ejendom, havde naturligvis troet, at det var i orden, og havde erhvervet sig en ejendom andetsteds, og så kunne man selvfølgelig ikke annullere en sådan disposition, men måtte lade den bestå. Efter den redegørelse, der er givet af de to herrer, der har vurderet sagen i det nævnte udvalg, tror jeg dog ikke, der er nær så meget at sige om den, som det kunne se ud til.

Det vigtigste er, at de pågældende kan komme i gang et andet sted; det kan ikke nytte at fastsætte et tal for erstatningen, hvis man ikke kan opnå, at de kommer i gang på ny et andet sted. Jeg skulle ikke have haft noget imod, at en offentlig ekspropriationskommission havde fået denne opgave til løsning, men nu bliver det jo sådan alligevel; for de, der ikke vil bøje sig for den frivillige overenskomst, får